

Literárna spoločnosť PRAVÉ ORECHOVÉ

Príbeh ako dedičstvo

...a inšpirácia pre návštevu destinácie

Využitie kultúrneho dedičstva v cestovnom ruchu

Hmotné kultúrne dedičstvo ako destinácia

- hrady
- zámky
- kaštiele
- mauzóleá
- historické parky

Nehmotné kultúrne dedičstvo ako „miestna atrakcia“ s atmosférickými prvkami

- folklórne vystúpenia
- prezentácia ľudových remesiel
- a čo ďalej? ...

Tradované
a skutočné
príbehy ako
nástroje na
budovanie
efektu
„Genius loci“

Genius loci
=
Duch miesta

Potenciál tradovaných príbehov

- jedinečnosť v epike a v atmosfére
- spojenie s konkrétnym miestom
- možnosť tvorby zážitkových príbehov v rozvoji cestovného ruchu

Ako pracujeme

- **terénny etnologický výskum**
- **verifikácia faktov historikmi a etnológmi**
- **literárne spracovanie príbehov**
- **návrhy projektov na využitie potenciálu príbehov v cestovnom ruchu**

Niekoľko príkladov z praxe

Kostol sv. Anny nad Rudníkom

Už v roku 1751 na základe príbehu o zjavení vydal pápež Benedikt XIV. pápežskú bulu, ktorou potvrdil dané miesto ako pútnické

Legenda o zjavení sv. Anny

Zjavenie sv. Anny nad Rudníkom

- tradovaný príbeh – prvý krát literárne spracovaný až L.S. Pravé orechové
- príbeh spracovaný literárne na webe www.praveorechove.com
- príbeh spracovaný ako rozhlasová poviedka Slovenským rozhlasom
- príbeh spracovaný ako hraný dokument Slovenskou televíziou

Viniansky hrad

Povešť ako sa Štefan Eodenfi spojil s diablami

**Štefan Eodenfi
ako žiak
nemeckého
alchymistu
Kunkela von
Levensteina**

Kostol v Klokočove

Legenda o zázračnom obraze a prameni

**V kanadskom
meste
Hamilton bol
postavený
kostol
kanadských
Slovákov
s patroníciom
Panny Márie
Klokočovskej**

Ďalšie povesti s potenciálom rozvoja cestovného ruchu

- **Orechová** – povest' o kríži (stojí dodnes), ktorý plní prania a spôsobuje želané zjavenia
- **Čierna hora medzi Veľkou Tŕňou a Čerhovom** - povest' o morovej rane a vzniku hory ochraňujúcej i trestajúcej
- **Remetské Hámre** – povesti o bohovi hôr Vihorovi (tvorcovi Vihorlatu)

Ďalšie povesti s potenciálom rozvoja cestovného ruchu

- **Rakovec nad Ondavou** – povest' o zázračnej moci lipy, na ktorej vešali kurucov
- **Slanec** – povest' o dube, pod ktorým vedie cesta na druhý svet
- **Jašov** – povest' o Čertovej skale
- **Slanská Huta** – povesti o zbojníkovi Dadajovi

Skutočné príbehy

- popularizácia miestnych osobností a udalostí v cestovnom ruchu
- II. svetová vojna ako samostatná kapitola s perspektívou rozvoja cestovného ruchu

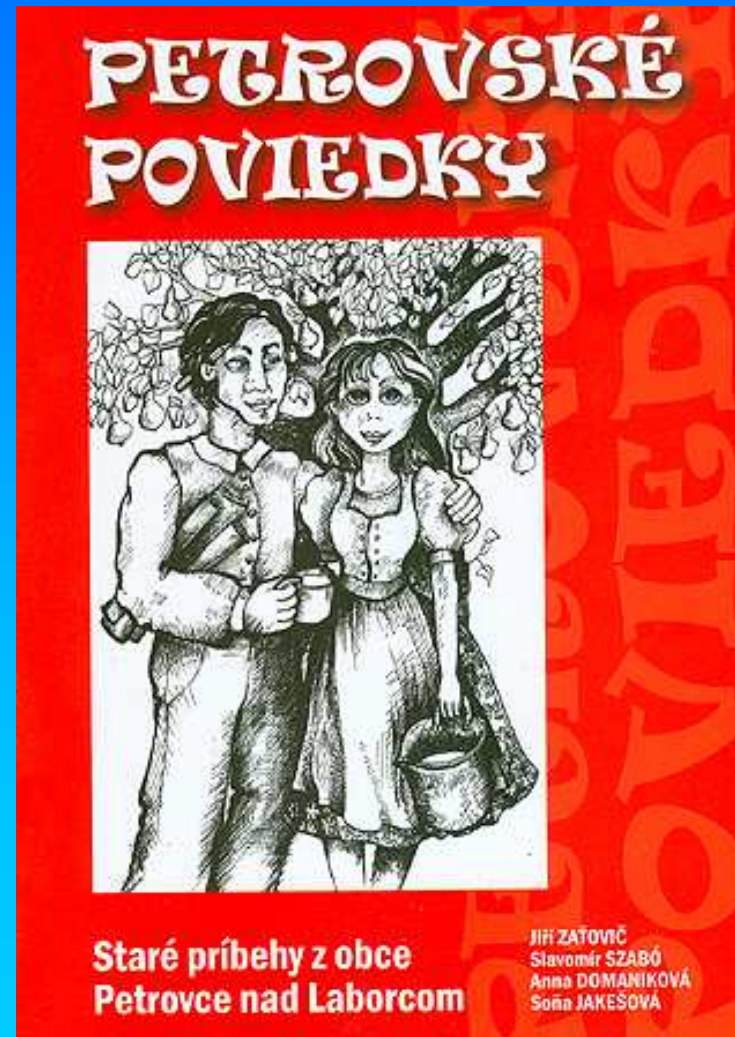
Možnosti tvorby projektov ako zážitkových príbehov

- „iné“ náučné chodníky
- turistickí sprievodcovia – rozprávači príbehov
- príbehový bedeker
- knihy miestnych povestí a historických príbehov
- mp3 prechádzky
- happeningy
- inštalácie artefaktov v prírodnom prostredí
- pamätné domy s tematickými trvalými výstavami
- ...a mnoho ďalších – tvorba projektov na základe výsledkov príbehového výskumu

Možnosť tvorby zážitkových príbehov

Nástroj budovania lokálpatriotizmu

**Kto si nedokáže
vybudovať vzťah
k vlastnej obci,
iba ťažko ho
bude budovať
k vlastnému
štátu**

Doterajšie výsledky L.S. Pravé orechové

- 7 kníh
- 14 rozhlasových hier a poviedok
- 5 dokumentárnych a hraných dokumentárnych filmov
- najnavštevovanejší literárny web na Slovensku
www.praveorechove.com
- 3 literárne ceny

Jeden príklad za všetky

Zázrak kráľa Ladislava

**miesto: Jasovská
planina**

**potenciál: príbeh,
prameň, kostol na
mieste údajného
zázraku už v 12.
storočí**

Zázrak kráľa Ladislava

Možnosti rozvoja

- mp3 na pešiu túru k miestu zázraku
- náučný chodník
- slávnosti sv. Ladislava formou happeningov
- pamätný dom
- bedeker príahleho regiónu
- ...atď...

Zázrak kráľa Ladislava

Súčasný stav

Uzatvorený prameň... !!!

Záverom

Príbehy sa tradovali ústnym podaním. V čase masívneho rozvoja televízie bol proces tradovania zastavený. Staré príbehy dnes zvyčajne pozná len najstaršia generácia (aj to nie všetci), ktorej mladosť nebola zasiahnutá televíziou. Ostávajú posledné roky, kým táto generácia opustí náš svet...

Ďakujem za pozornosť

Literárna spoločnosť Pravé orechové
www.praveorechove.com
mobil: 0907 913 464
prave.orechove@centrum.sk